

HJO

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

Sidan

1(21)

Dokumenttyp:

Rapport

Detta dokument gäller för:

Barn och utbildning

Fastställt/upprättad av

Barn och utbildning

Dokumentansvarig:

Skolchef

Senast reviderad:

2022-09-16

Giltighetstid:

Tills vidare

Dnr

2022-195

Systematiskt kvalitetsarbete för Barn och utbildning läsåret 2021/2022

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Organisation	3
Organisationsskiss barn och utbildning höstterminen 2021	3
Verksamhetens mål för läsåret 21/22.....	3
Organisation och förutsättningar	4
Förskolan	4
Kvalitetsenkät i förskolan	6
Handlingsplan utifrån resultatet av vårdnadshavarenkäten.	6
Fritidshemmen.....	7
Grundskolan	8
Grundsärskolan	10
Vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen	10
Hjo Kulturskola	11
Elevhälsan.....	12
Särskilt stöd	13
Psykosocialt stöd	13
Elever med problematisk skolfrånvaro.....	14
Modersmål, studiehandledning på modersmål och svenska som andraspråk	14
Förberedelseklass	15
Digitalisering	15
Ekonomisk utveckling läsåret 21/22	16
Slutbetyg årskurs 9	17
Trygghetsenkäten vårterminen 2022	20
Skolinspektionens elevenkät.....	21
Kränkande behandling	22
Aktivitetslista för Barn och utbildning 2022.....	23
Sammanfattande analys.....	24

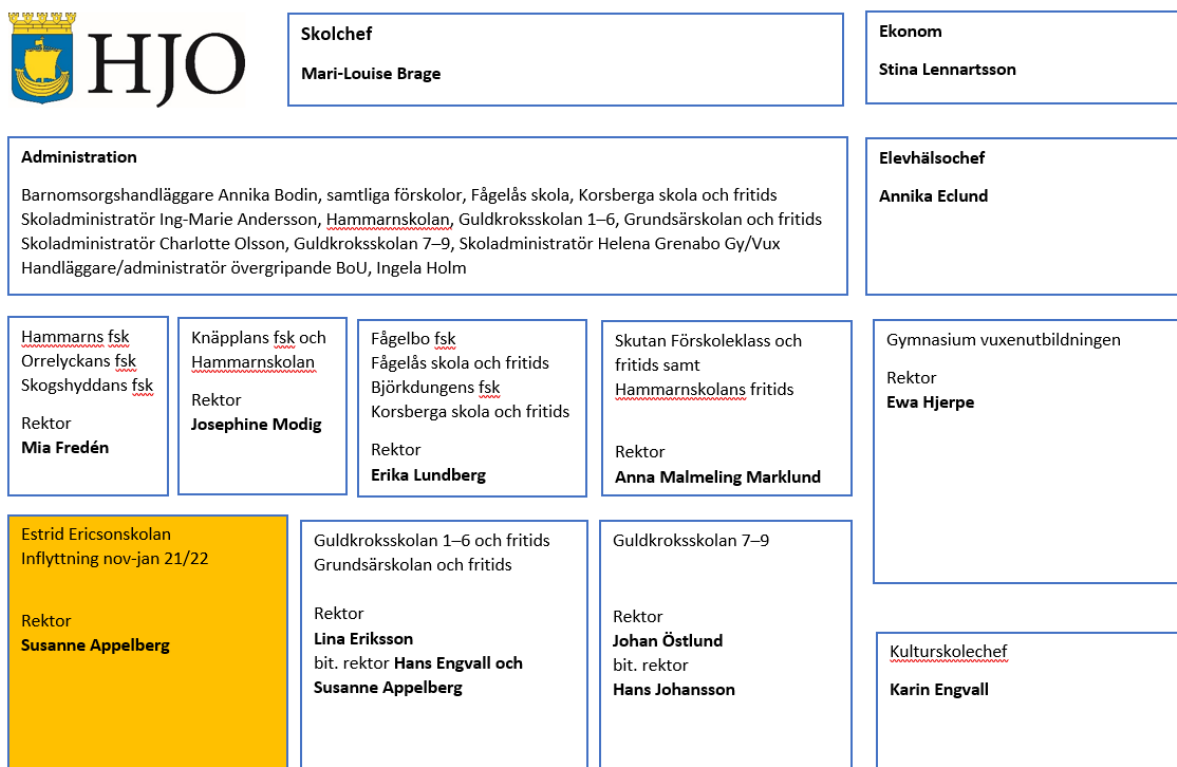
Inledning

Nedan följer en redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet för Barn och utbildning läsåret 21/22. Det systematiska kvalitetsarbetet följer ett årshjul med angivna avstämningspunkter och skolchef ansvarar för en årlig återrapport till kommunstyrelsen under september månad. Detta för att det systematiska kvalitetsarbetet ska kunna vara en del i budgetarbetet inför kommande budgetår. Kvalitetsarbetet bedrivs därmed såväl på huvudmannanivå som på förskole- och skolenhetsnivå. Arbetet säkerställer verksamhetens kvalitet och likvärdighet med utgångspunkt i skollag, läroplan och andra styrdokument.

Organisation

Under läsåret 21/22 skedde en del förändringar inom ledningsgruppen för Barn och utbildning. Verksamheten fick nya rektorer för Grundsärskolan, Guldkroksskolan åk F-6, Hammarnskolan och för samtliga förskolor inom tätorten. Biträdande rektor på Guldkroksskolan åk 1–6 började från och med årsskiftet 21/22 som rektor på Estrid Ericsonskolan.

Organisationsskiss barn och utbildning höstterminen 2021

Verksamhetens mål för läsåret 21/22

Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet 20/21 identifierades utvecklingsområden för Barn och utbildning. Det fanns ett fortsatt behov av att arbeta med betyg och bedömning för högre likvärdighet och samsyn inom och mellan kommunens skolor. Verksamheten såg vidare att den fortsatt hade stora skillnader mellan pojkar- och flickors studieresultat och att betygsresultaten för elever i åk 6

skiljde sig åt mellan skolorna i Hjo kommun. Trygghetsenkäter visade att arbetet med att förbättra studieron behövde stärkas ytterligare. Under vårterminen 2022 lades stort fokus på att implementera Skolverkets nya kurs- och ämnesplaner som började gälla den första juli 2022. Mål för arbetet med betyg och bedömning var att:

- all personal skulle bli väl insatt i de nya kurs- och ämnesplanerna.
- arbeta för ökade kunskapsresultat med rättvis och rättssäker bedömning, bland annat genom sambedomning av nationella prov.
- utveckla kompetensen för bedömning i ej betygsatta årskurser.
- öka alla barns och elevers möjlighet att utvecklas optimalt och att nå höga meritvärden och därmed minska skillnaden mellan pojkar och flickor.
- öka studiero på lektioner och i undervisning i förskolan genom utveckling av ledarskap i klassrum och barngrupp.

Arbetet mot dessa mål skedde såväl övergripande som enhetsvis och följdes upp i avstämningar, resultat och i trygghetsenkäter. Verksamhetens förstelärare spelade en viktig roll i utvecklingsarbetet.

Vidare såg verksamheten att det fanns ett fortsatt behov av att utveckla förskolans- och skolans värdegrundsarbete för att minska användningen av kränkande språkbruk och handlingar. Mål för värdegrundsarbetet var att:

- arbetslagen planerade ett fortlöpande arbete för att minska bruket av kränkande språk och handlingar utifrån förhållningssättet med nolltolerans.
- arbetet skulle bygga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Arbetet mot dessa mål skedde såväl övergripande som enhetsvis och följdes upp i avstämningar, resultat och i trygghetsenkäter.

Metod för samtliga mål var det kollegiala lärande. Varje medarbetare skulle aktivt medverka och bidra till det kollegiala lärandet och ha kunskap om vad lärande samtal innebär. Lärgrupper organiserades på varje enhet och lärledare utsågs och tid avsattes för att kunna genomföra samtalen.

Organisation och förutsättningar

Förskolan

På grund av personalomsättning bland rektorer i förskolan läsåret 21/22, saknas viss dokumentation, vilket varit ett bekymmer för rektorer och skolchef i sammanställningen av årets systematiska kvalitetsarbete för förskolan.

Nedan följer en tabell över de kommunala förskolorna i Hjo Kommun. Rektorer inom förskolan försöker alltid se till helheten när det gäller tillsättningen av behörig personal och strävar efter att få en så jämn fördelning som möjligt av förskollärare, barnskötare och eventuell utbildad personal på de olika avdelningarna och förskolorna.

Förskolor	Antal barn	Antal avdelningar	Tjänstefördelning våren 2022	Andel legitimerade förskollärare
Fågelbo	27	1,5	4,6	87%
Björkdungen	58	3	9	67%
Knäpplan	108	6	18	78%
Hammarn	72	4	12	58%
Orrelyckan	72	4	12	75%
Skogshyddan	54	3	9	78%

I Hjo tätort finns fyra kommunala förskolor. Hammarn, Knäpplan, Orrelyckan och Skogshyddan. I Korsberga finns en förskola, Björkdungen och i Fågelås ligger förskolan Fågelbo. Under läsåret 21/22 har antalet barn per avdelning legat på i snitt 18/ 19 barn. Förskolorna i Fågelås och Korsberga har en fortsatt ökning av antalet barn i sina grupper och förskolan i Korsberga hade under läsåret ett litet överintag av barn. I början av vårterminen 2022 stod om- och tillbyggnaden av Korsberga skola färdig och därmed blev det möjligt att ha förskola och skola under samma tak och de tillfälliga paviljongerna för förskolan kunde avvecklas.

Majoriteten av förskolornas organisation är enligt principen med små- och storbarnsavdelningar. En av kommunens förskolor har blandade åldrar på samma avdelning. De avdelningar som är småbarnsavdelningar med barn i åldrarna 1–3 har något färre barn i sina gruppen och de avdelningarna med 3–6 åringar är något fler. Argument för att ha åldersindelade är bland annat att pedagogerna i högre utsträckning kan fokusera på en viss ålder, att pedagogiken blir anpassad utifrån var barnet befinner sig i sin utveckling och att miljön kan utformas för att möta barnen där de är. Vid blandade åldrar finns däremot fördelen med att barnen lär av varandra när de har äldre förebilder samt att de äldre övar sig i att ta ansvar och att vara just en förebild. De flesta åldersindelade avdelningar arbetar istället med tvärgrupper och skapar åldersblandade mötesplatser exempelvis utomhus. Barnen i förskolan utmanas utifrån var de befinner sig i sin utveckling. Verksamheten eftersträvar att arbeta åldersindelade för att nå en likvärdighet mellan förskolorna och på så vis få gemensamma förutsättningar för att uppnå målen.

Förskolorna har en relativt hög andel behöriga förskollärare även om andelen utbildade förskollärare ökat något. Verksamheten eftersträvar att fördela förskollärare och barnskötare likvärdig på kommunens förskolor och avdelningar, vilket tillsammans med den genomsnittliga gruppstorleken kan ses som framgångsfaktorer när det gäller hög kvalitet. Vidare ses en ökning av det kollegiala lärandet även om det varit svårare att genomföra under pandemin. Dels mellan rektorerna i förskolan, dels inom Barn och utbildning i stort, då verksamheten sedan ett par år tillbaka arbetar utifrån ett 0–20-perspektiv när det gäller gemensamma projekt, gemensam fortbildning, för en högre likvärdighet, men även när det gäller behovet av tidiga insatser.

Arbetsättet i verksamheten har bland annat varit utifrån projekt eller teman, oftast utifrån forskning och med barnens intressen i fokus. Verksamheten strävar efter att barnen ska vara producenter och de är motorn i förskolans systematiska kvalitetsarbete. Barnens delaktighet och inflytande är inte fullt ut analyserat och det har varit svårare att utvärdera under pandemin. Barngruppens dynamik har blivit påverkad av sjukfrånvaro kopplad till pandemin och till aktuell bemanningssituation med stora svårigheter att hitta vikarier. Förskolan har fått ställa om för att inte behöva ställa in och har gjort det med goda resultat.

Även i förskolan ser verksamheten ett ökat behov av extra anpassningar, särskilt stöd, extraordinärt stöd och därmed ett allt större behov av tidiga insatser i form av exempelvis assistenter och tillgång till specialkompetenser så som specialpedagog. Under läsåret har verksamheten utökat tillgången till specialpedagog från 40 till 80%, men bedömningen är behovet är ännu större. Ansökningar om

tilläggsbelopp för barn med extraordinära behov har ökat och resurser har tillsatts för de barn som har störst behov, främst medicinska, men även barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

För att möta barns behov genomgår medarbetarna i förskolan bland annat en utbildning i TAKK, som är en metod för att stödja kommunikation, och de genomgår även en föreläsningsserie med tydliggörande pedagogik för att ännu bättre kunna möta olika barns olika behov.

Samarbetet mellan förskolor, specialpedagog, barnhälsovård och socialtjänst är fortsatt god och arbetet syftar till att kunna jobba mer främjande och förebyggande genom att tidigt upptäcka behov bland barnen och sätta in det stöd som behövs. Kontakten med enskilda förskolor i kommunen är fortsatt god och under läsåret har det funnits samarbete i frågor kring pandemin, resurser, platser och fortbildning.

Kvalitetsenkät i förskolan

Vårterminen 2022 genomfördes den årligt återkommande kvalitetsenkäten vid samtliga förskolor i Hjo kommun. Enkäten gick ut till alla vårdnadshavare med barn inskrivna på förskolan via den digitala lärplattformen Vklass. Frågorna i enkäten utgår från Skollagen och Läroplanen i förskolan och är uppdelade efter kapitlen i Läroplanen. Det fanns möjlighet för vårdnadshavarna att lämna kommentarer i slutet av enkäten. Våren 2022 var ca 391 barn inskrivna på förskola i Hjo kommun och antalet vårdnadshavare som svarade på enkäten var 141, vilket kan jämföras med våren 2021 när det var ca 380 barn inskrivna och 111 svar inkom.

Förskolan hade övergripande ett sämre resultat på några av frågorna och därför tog rektorerna i förskolan fram en handlingsplan som ska verkställas hösten 2022. Målet är att öka resultatet och därmed också kvaliteten och likvärdigheten i Hjo kommunala förskolor. Planen presenteras på ett samrådsmöte med vårdnadshavare i början av höstterminen.

Handlingsplan utifrån resultatet av vårdnadshavarenkäten.

Mål	Hur?	När?	Ansvar	Uppföljning
Förbättra kommunikationen med vårdnadshavare.	Ta fram en kommunikationsplan med aktiva åtgärder exempelvis kompetensutveckling.	Hösten 2022	Rektor	Våren 2022
Synliggöra förskolans utbildning och undervisning.	Arbeta mer aktivt i V-klass Föräldraråd informationsmöte inför introduktion i förskolan	Påbörjas Hösten 2022	Pedagoger/ Rektor	Löpande Hösten 2022 Höst och vår
Synliggöra arbetet med normkreativitet/ genuspedagogik	Arbeta mer aktivt i V-klass Föräldraråd informationsmöte inför introduktion i förskolan	Påbörjas Hösten 2022	Pedagoger/ Rektor	Löpande Hösten 2022 Höst och vår

Förmedla kostens måltidstänk till vårdnadshavarna	Kostmöten och kommunikation i V-klass	Påbörjas Hösten 2022		
Minska sjuktal och öka kontinuiteten av personal	Se över pooltjänster	Dialog hösten 2022	Rektor Skolchef	löpande

Fritidshemmen

Under läsåret skedde en del organisatoriska förändringar för fritidshemmen knutna till Guldkroksskolan i och med att Estrid Ericsonskolan togs i bruk. Den fritidsavdelning som kallats för Pluto och som haft en uteprofil flyttades till Estrid Ericsonskolan och den fritidsavdelningen som varit på Redarvägen flyttade till Guldkroksskolan. Tabellerna nedan redovisas på grund av omorganisationerna under läsåret därför i två olika tabeller, en för höstterminen 2021 och en för vårterminen 2022. Höstterminen 2021 var 385 barn inskrivna på fritids och vårterminen 2022 var 371 barn inskrivna på fritids. Motsvarande siffror för läsåret 20/21 var 380 barn på höstterminen och 342 barn på vårterminen.

Nedan visas en tabell över antal inskrivna barn på fritids vid respektive skolenhet samt tjänstefördelning över de tre senaste terminerna. Vårterminen 2021 var totalt 342 barn inskrivna på fritids höstterminen 2021, 385 och vårterminen 2022, 371 barn. Antalet barn är normalt något lägre på våren än på hösten men så mycket lägre som det var vårterminen 2021 brukar det inte vara och det beror troligtvis på pandemin. Tjänstefördelningen har legat på 24,4 tjänst sett till hela kommunen. Vårterminen 2022 gick det i snitt 15,2 barn per tjänst vid fritidshemmen, men fördelningen vid de olika enheterna skiljer sig åt. Korsberga och Fågelås som haft en kraftig ökning av antal inskrivna barn de senaste åren har inte fått en ökad tjänstefördelning och har därför betydligt fler barn inskrivna per tjänst än vad övriga enheter har.

Fritidshemmen	Antal inskrivna barn vt 21	Tjänstefördelning vt 21	Antal inskrivna barn ht 21	Tjänstefördelning ht 21	Antal inskrivna barn vt 22	Tjänstefördelning vt 22
Estrid Ericsonskolan	*	0 *		0	66	5,2
Fågelås skola	9	1,18	27	1,18	25	1,18
Guldkroksskolan	158	11,53	168	11,52	152	10,33
Hammarnskolan	81	6,06	84	6,06	77	6,06
Korsberga skola	34	1,63	51	1,63	51	1,63
Skeppet, Redarvägen)	60	4,01	55	4,01	**	**
Totalt	342	24,41	385	24,4	371	24,4

*Estrid Ericsonskolan togs i bruk vårterminen 2022

** Fritidshemmet Skeppet flyttade tillbaka till Guldkroksskolan inför vårterminen 2022

För att bedriva undervisning i fritidshem krävs lärarlegitimation, ett krav som infördes första juli 2019. Bristen på legitimerad personal gör att det är en utmaning, inte bara för verksamheterna i Hjo kommun, utan i hela landet, att få behörig personal till fritidshemmen. Enligt Skollagen är kommunen skyldig att erbjuda utbildning i fritidshem för alla barn mellan 6 och 12 år.

På Guldkroksskolan var andelen behöriga fritidspedagoger ca 70%, på Estrid Ericsonskolan var andelen behöriga fritidspedagoger ca 38%. på Hammarnskolan var andel behörig personal på fritidshemmen ca 50%. I Korsberga och Fågelås skola arbetade ingen legitimerad fritidspedagog under läsåret 21/22. Situationen för ytterskolorna ser bättre ut inför läsåret 22/23.

Grundskolan

Under läsåret 21/22 färdigställdes flera av verksamhetens lokaler som varit under renovering och under om- eller nybyggnation. Ett av de stora projekten under året var samlingsalen i Gate, vilken används till idrottsundervisning. Den lokalen fick bl.a. nya ytskikt, ett nytt sportgolv, takhöjden justerades för att få full takhöjd i hela lokalen och fönstren bytts ut. I Korsberga där det pågått en om- och tillbyggnation av skolan invigdes den del i lokalerna som blivit tre avdelningar för förskola i början av vårterminen. I och med invigningen så är projektet nu färdigt och skola, förskola och fritidsryms i en och samma byggnad.

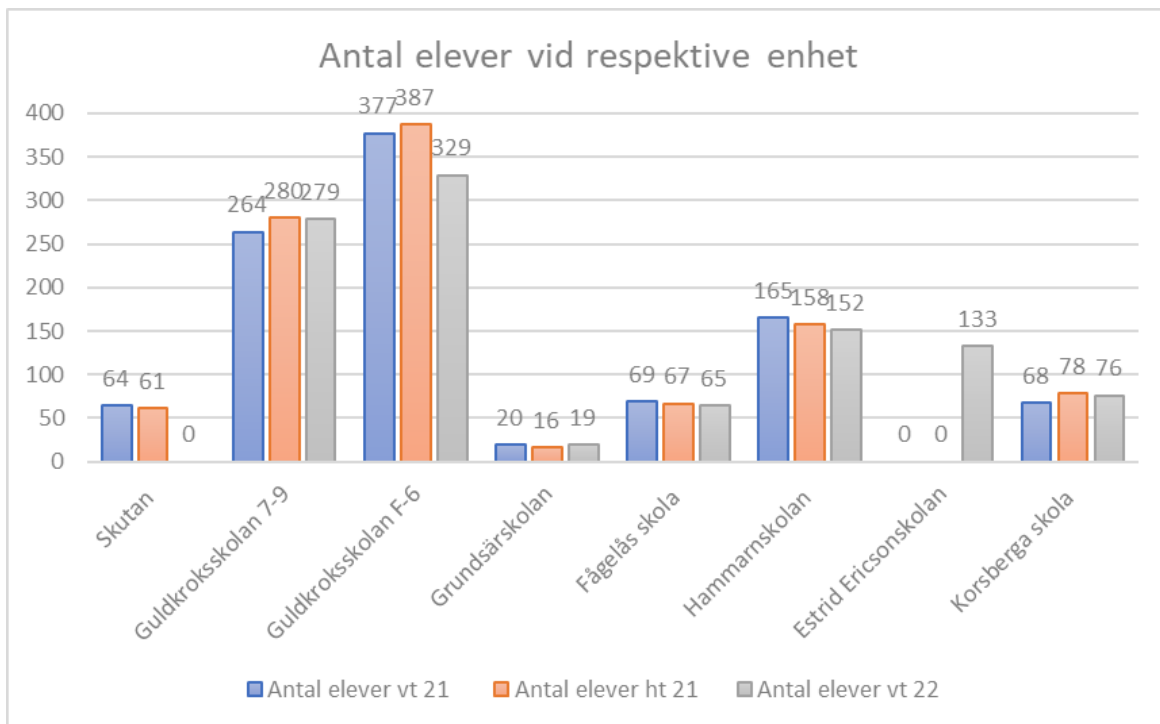
Vid årsskiftet flyttade verksamhet in i den nybyggda Estrid Ericsonskolan på Lundbyområdet och när vårterminen började så fick ett spår från förskoleklass till åk 5, som tidigare gått på Guldkroksskolan och Redarvägen, flytta in i de nya lokalerna. I samband med att Estrid Ericsonskolan togs i bruk så avvecklades lokalerna på Redarvägen som varit hemvister för tre förskoleklasser. En förskoleklass flyttade till Estrid Ericsonskolan och två flyttade till Guldkroksskolan.

Guldkroksskolan planerade under våren för en större omorganisation som skulle ske under sommarlovet. Låg och mellanstadiet skulle byta byggnad och ytterligare en paviljong skulle avvecklas, vilket innebar att den fritidsavdelningen som tidigare gått där skulle flyttas till annan lokal på området. Parallellt med planeringen för omorganisationen så arbetade samhällsbyggnad tillsammans med Barn och utbildning fram ett förslag på en upprustning av skolgården på Guldkroksskolan. Arbetet med skolgården påbörjades i samband med att eleverna gick på sommarlov och kommer fortsätta under hösten 2022.

Elever från Korsberga och Fågelås skola bussas in till Hjo för ämnen som slöjd, hemkunskap, musik och moderna språk, då specialklassrum och lärare i vissa ämnen saknas på de båda ytterskolorna. I Korsberga och Fågelås skola är klasserna åldersblandade till skillnad från skolorna i tätorten.

Ett ökat behov av särskilt- och extraordinärt stöd finns idag på samtliga skolenheter och skolformer i kommunen. En rutin för ansökan om extraordinärt stöd i form av tilläggsbelopp används för att tydliggöra behoven och för att få en högre likvärdighet. Till ansökan bifogas utredningar av de identifierade behoven som underlag till beslut som fattas i samråd mellan rektorer, elevhälsa och skolchef.

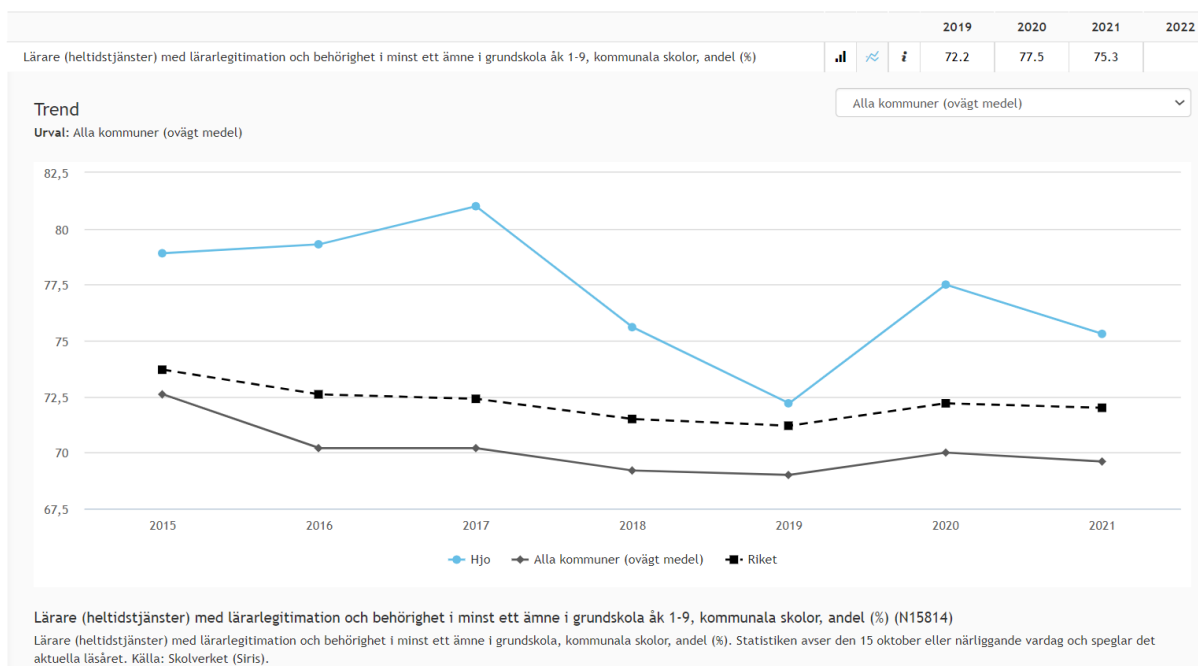
Diagrammet nedan visar antal elever vid respektive skolenhet vårterminen 2021, höstterminen 2021 och vårterminen 2022. Skutan avvecklades inför vårterminen 2022 och de eleverna går istället på Estrid Ericsonskolan eller på Guldkroksskolan. Guldkroksskolan minskade i antal elever inför vårterminen 2022 till följd av att Estrid Ericsonskolan togs i bruk och ett spår elever i årskurs 1–5 flyttade till den nya skolan. Antalet elever vid Fågelås och Korsberga skola har legat och kommer att ligga relativt stabilt de kommande åren.

Det totala antalet elever i grundskolan i Hjo kommun var under läsåret 21/22 1053 elever. Elever folkbokförda i Hjo kommun men som genom det fria skolvalet valt grundskola i annan kommun var 24 elever. På Introduktionsprogrammen gick 14 elever och på vuxenutbildningen 161 elever.

Andel lärare med lärarlegitimation i Hjo kommun

Andelen lärare med lärarlegitimation är fortsatt god i kommunen och den ligger sedan flera år över snittet i riket. Siffror för läsåret 21/22 är ännu inte publicerade, men enligt egna beräkningar var 79% av lärarna legitimerade, vilket kan tyda på att verksamheten hittills inte har haft stora bekymmer med att rekrytera behöriga lärare trots att det råder lärarbrist i riket. För verksamheten blir det viktigt att behålla och rekrytera även framåt och en kompetensförsörjningsplan tas fram tillsammans med lärarfacken.

Grundsärskolan

Grundsärskolan är en egen skolform som under läsåret 21/22 hade 19 elever inskrivna samt en elev med omvänd integrering. Verksamheten är indelad i två avdelningar Granen och Elefanten. I januari 2022 flyttade Elefanten (tidigare Tallen) med till Estrid Ericsonskolans lokaler. Därmed bedrivs all verksamhet inom Grundsärskolan numera i funktionsdugliga lokaler. Eleverna på Granen läser mot ämnen och elever på Elefanten mot ämnesområden. Betyg sätts för de elever som läser mot ämnen i Grundsärskolan.

Under läsåret hade verksamheten en utbildad speciallärare med inriktning mot utvecklingsstörning. Två lärare genomför för tillfället utbildningen och när de är färdiga med sina studier planerar verksamheten att utbilda ytterligare två. Specialläraren har en samordnande roll för de två enheterna och samverkar med elevhälsan vid kartläggningar och övergångar. Lärartätheten är hög och verksamheten hade under läsåret 11,25 tjänster, varav fyra lärare och sju assistenter. Några av elevassistenterna har tillsvidareanställts för att skapa den kontinuitet som verksamheten behöver.

Medarbetarna har under läsåret deltagit i den övergripande fortbildningsinsatsen för BoU med fokus på pojkars- och flickors resultat samt genomgått utbildning med tecken som alternativ kommunikation.

Medarbetarna har implementerat nya kursplaner och ämnesplaner och arbetar med sambedömning av elevernas arbete och utveckling enligt verksamhetens mål för läsåret. Detta har lett till en högre grad av samsyn och likvärdighet. Vidare har fokus legat på nolltolerans mot kränkande ord och handlingar med tydliga regler i klassrummet och andra lokaler, vilket skapat en tydlighet och högre grad av trygghet.

Måluppfyllelsen är hög och alla elever på Granen kan nu läsa. Framåt kommer enheten att arbeta ännu mer med taluppfattning och fortsatt arbete med att synliggöra lärandeprocessen hos eleverna för att på olika sätt låta dem reflektera över sitt lärande.

Under läsåret har Grundsärskolan även haft kollegialt lärande med Grundsärskolan i Mariestad.

Vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen

Vuxenutbildningen och introduktionsprogrammen i Hjo kommun består av vuxenutbildning särskild utbildning, grundläggande kurser vuxenutbildning, gymnasiala kurser vuxenutbildningen, svenska för invandrare samt introduktionsprogrammen individuellt alternativ och språkinträdning.

Introduktionsprogrammen finns för elever som inte kommit in på gymnasieskolans nationella program. Introduktionsprogrammen ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller leda till att de kan få ett arbete. Hjoelever kan även söka introduktionsprogram programinriktat val och yrkesintroduktion i andra kommuner inom Skaraborg.

Verksamheten är belägen på Lärcentrum i centrala Hjo och har under läsåret bedrivit när-, fjärr- och distansundervisning med god lärartäthet och goda förutsättningar för studerande att lyckas.

Medarbetarna uppgår till 20 personer och elevantalet varierar över året med ett totalantal på cirka 175 elever. Verksamheten har således fyra inriktningar och två skolformer.

Samtliga lärare är legitimerade och verksamheten bygger på flexibilitet utifrån de studerandes olika behov. Enheten är relativt liten och personalen undervisar i flera av utbildningarna, vilket ställer höga krav på kompetens, flexibilitet och helhetssyn.

Under delar av hösten 2021 bedrevs distans/fjärrundervisning på Vuxenutbildningen som en följd av pandemin, vilket fungerade väl mycket tack vare att enheten utvecklats till ett Lärcentrum innan

pandemin. Lärcentrum är ett samarbete som verksamheten bedrivit sedan våren 2019 i tätt samarbete med Tibro, Karlsborg, Skövde och Skara, där olika utbildningsformer möts och där digitalisering och distansstudier utgör en viktig del av verksamheten liksom att utveckla det resfria lärandet. Statsbidrag har bidragit till att finansiera digitala verktyg och ändamålsenliga fysiska lärmiljöer. Hösten 2021 blev enheten Lärcentrum och startade i samband med det tre utbildningar på närdistans, det vill säga distansstudier med vissa återkommande fysiska träffar.

Verksamheten har fortsatt samverkat med näringsliv och AME för att framtida eventuella elever ska få saklig och aktuell information av bra kvalitet, vilket är av betydande vikt för att kunna göra väl underbyggda val. Kommuninvånare ges möjlighet till en bred överblick över olika yrken på arbetsmarknaden och vägen dit. Verksamheten har visat på olika vägar till anställningsbarhet och arbetsliv för elever som i nuläget inte har möjlighet via den reguljära skolvägen att nå detta. Utvecklingen av samarbetet med AME och näringsliv kommer att fortsätta. Sökanden till vuxenutbildningen får tillgång till information om de kurser och utbildningar de kan behöva för att nå sina studiemål. Samtal har genomförts för att kommuninvånare/elever ska få kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor och behov samt har kännedom om möjligheter till vidare utbildning, praktik och arbete i Sverige och andra länder.

På enheten finns det kommunala aktivitetsansvaret. Utbildning är en av de viktigaste faktorerna för att en ung människa ska kunna etablera sig i samhället. Genom det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) är kommunen skyldig att uppmärksamma och erbjuda insatser till ungdomar under 20 år som inte studerar i gymnasieskolan eller genomför någon motsvarande utbildning. Antalet ungdomar som omfattats av det kommunala aktivitetsansvaret har under läsåret 21/22 varit 34. Verksamheten har under läsåret haft kontakt med de flesta av de ungdomar som omfattas av ansvaret och haft stående mötesplatser med AME för samverkan kring ungdomarna som erbjudits praktik, vägledningssamtal, motiverande samtal eller en återgång till studier. Återgång till studier är sällan ett alternativ då de ungdomar ansvarig har träffat är skoltrötta och hellre vill prova något annat. Verksamheten har arbetat efter handlingsplanen för studie- och yrkesvägledning och kopplat den mot näringsliv, folkhögskola och kommunens egna verksamheter för att kunna erbjuda ungdomarna hållbara lösningar. En praktikpeng har varit ett bra ekonomiskt hjälpmedel för att locka ungdomarna att prova på en praktik och för att få kontakt med arbetslivet.

Hjo Kulturskola

Kulturskolan arbetar såväl utifrån egna mål som utifrån de nationella målen för kulturskolor. De nationella målen är exempelvis alla barns rätt att utöva och ta del av kultur, alla barns möjlighet att utvecklas socialt och emotionellt utifrån kulturyttringar samt barns rätt att via kulturskolan vara en del av en social gemenskap. Enhetens egna mål för läsåret har varit att nå ut till alla barn och ungdomar i kommunen och att skapa möjligheter för dem att ta del av kulturupplevelser av olika slag.

Kulturskolans ambition är att vara en viktig del av kulturlivet i Hjo och att samverka med skolan och andra aktörer för att utveckla verksamheten. Måluppfyllelsen bedöms vara god, både när det gäller att sprida information och väcka nyfikenhet via sociala medier och när det gäller anordnade av aktiviteter. Verksamheten har bland annat genomfört ett stråkläger, haft besök av Stockholm Brass Ensemble, genomfört Luciahögtid och en julkonsert för Hjoinvånarna, haft öppet hus och planerat och genomfört olika föreställningar med kulturskolans elever och medarbetare. Vidare har verksamheten breddat sitt utbud med bild och form samt musikproduktion/ film/ foto. Ett samarbete med elevhälsan har inletts för att tillsammans arbeta med elever med problematisk skolfrånvaro som ett sätt att locka tillbaka dem till skolan.

Under läsåret 21/22 har Kulturskolan erbjudit undervisning inom musik, dans, musikal, bild och form och musikproduktion/foto/film. Verksamheten har haft cirka 220 elever inskrivna och har samverkat med förskolor och skolor kring olika projekt.

Kulturskolan har ett väl fungerande lärarlag med hög kompetens som består av en blandning av god utbildningsnivå, hög konstnärlig nivå och lång erfarenhet och lärarskicklighet. Enheten omfattar sju musiklärare, en danslärare och en bildlärare. Undervisningen genomförs i Kulturskolans lokaler samt i övriga skolor i kommunen.

Elevhälsan

Inom Barn och utbildning finns en central elevhälsa under ledning av en elevhälsochef. Elevhälsans övergripande uppdrag är att skapa en gynnsam och positiv lärandesituation för alla barn och elever i Hjo kommun. I Elevhälsan ingår skolläkare, skolsköterskor, kuratorer, skolpsykolog, specialpedagoger, studie- och yrkesvägledare, talpedagog samt IT-pedagog.

Elevhälsans insatser och aktiviteter riktar sig mot förskola, grundskola, grundsärskola och Introduktionsprogrammen. I Elevhälsans uppdrag ingår såväl generellt som individuellt riktat arbete.

Kuratorer och skolsköterskor har tidigare läsår haft fler elever än vad som rekommenderas från SKR. Under vårterminen har elevhälsan förstärkts med en kurator på 50% och en skolsköterska på 80%. Resultatet av detta är att elevhälsans medarbetare får utrymme att jobba mer förebyggande och främjande.

Hjo har tillsammans med Karlsborg och Tibro haft två skolpsykologer anställda sedan höstterminen 2020. Båda har valt att avsluta sina tjänster under läsåret. Samarbetet mellan Hjo-Ti-Borg fortskrider och ny rekrytering ska göras under hösten 2022. Under tiden köper Hjo in konsulttjänst från en erfaren psykolog en dag i veckan.

Talpedagogen fokuserar på förskolebarnen för att talsvårigheterna inte ska permanentas. När barnen tidigt får hjälp med sina språkliga svårigheter har de mer språk att bygga vidare på i sin utveckling. Om eleverna med fonologiska nedsättningar blir hjälpta tidigt får de också lättare att ta till sig läs- och skrivinläringen. Talpedagogen har idag en visstidsanställning som skulle behöva permanentas då behoven är stora och vi behöver satsa på tidiga insatser. Idag är utrymmet för talpedagogtjänsten möjligt på grund av deltid för en av specialpedagogerna.

Även studie- och yrkesvägledaren ingår i elevhälsan. Arbetet med att implementera verksamhetens handlingsplan för studie- och yrkesvägledning pågår. Frågor som rör studie- och yrkesvägledning är hela skolans ansvar och det är viktigt att studie- och yrkesvägledaren också får arbeta i de lägre årskurserna tillsammans med lärare och rektorer.

Elevhälsans personal medverkar regelbundet på elevhälsoteamsmöten på respektive skola och har många kontakter med vårdnadshavare. En av skolsköterskorna har det medicinska ledningsansvaret och har tillsammans med chef för elevhälsan utvecklat olika delar i elevhälsans medicinska insats. Metodbok, rutiner och ledningssystem för elevhälsans medicinska insats är nu implementerade.

På samtliga F-6-skolor har konceptet elevhälsomöte implementerats, en modell för att på gruppnivå skapa samsyn och med ett salutogent angreppssätt ta ett gemensamt ansvar för elevernas utveckling från olika perspektiv då flera professioner deltar.

Hjo kommun har flera samverkansorgan för barn och unga där elevhälsans personal medverkar såsom Partsamverkan Barn och Unga och Skolnärvaroteamet. Samverkan med socialtjänsten där en

socialsekreterare finns kopplad till varje rektor är mycket positivt. Däremot är kontakten med BUP inte tillfredsställande då det är lång kö och ärenden tar lång tid.

Särskilt stöd

Skolan skall skyndsamt ge stöd i form av anpassningar och extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om det framkommer att en elev trots anpassningar riskerar att inte uppnå kunskapskraven ska ett åtgärdsprogram upprättas som beskriver det särskilda stöd som då eleven har rätt till. Tabellen nedan visar att antalet åtgärdsprogram minskat något sedan föregående läsår.

Enhet	Elevantal				Åtgärdsprogram			
	19/20	20/21	Ht 21	Vt 22	19/20	20/21	Ht 21	Vt 22
Fågelås F-6	63	69	67	65	1	2	2	2
Korsberga F-6	65	68	78	76	6	2	2	2
Guldkroksskolan F-6	438	441	448	329	22	22	15	8
Grundsärskolan			16	18				
Estrid Ericsonskolan				133				8
Hammarnskolan F-6	170	165	158	152	8	12	7	8
Guldkroksskolan 7-9	277	264	280	279	32	44	20	20
Total	1013	1007	1047	1052	69 (6,8%)	82 (8,1%)	46 (4,4%)	48 (4,6%)

Samtliga specialpedagoger har gemensamt reviderat dokument för utredningar av särskilt stöd med Skolverkets underlag och blankett som stöd. Även revidering av rutinerna för ärendegång då elever riskerar att inte nå målen har genomförts. Denna rutin har presenterats för samtliga medarbetare på skolenheterna. Sammanställningen förtydligar skillnaderna mellan ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd.

En ny rutin kring ansökan om tilläggsbelopp används nu för andra året i rad av rektor, specialpedagog och elevhälsochef. Det kom in fyrtio ansökningar läsåret 21/22 varav elva beviljades. Tilläggsbelopp kan lämnas för extraordinära stödåtgärder i form av elevassistent, lokalanpassning och elevspecifika hjälpmedel. Utredningen ska klart visa att barnet/eleven har ett omfattande behov av extraordinära stödåtgärder. Ersättning kan beviljas om något av de nedanstående kriterierna är uppfyllda:

- Barn/elever med medicinsk funktionsnedsättning ex diabetes, blind, döv epilepsi, sonmatning. Medicinsk funktionsnedsättning är ett samlingsbegrepp för olika kroniska och långvariga sjukdomstillstånd.
- Barn/elever som på grund av omfattande funktionsnedsättning, ex förvärvad hjärnskada, grav autism, CP-skada och behöver extraordinära stödåtgärder för att vistas i förskole- eller skolmiljö.

Psykosocialt stöd

Samtalsstöd med skolkuratorer har under läsåret riktats mot följande behov:

- Socialt stöd utifrån svårigheter kring socialt samspel/relationer
- Stöd kring känslöhantering och affektreglering
- Stöd i konflikthantering, enskilt och i grupp

- Kartläggning utifrån påverkat mående/trivsel samt frånvaro.
- Kontakt med externa aktörer och mycket hänvisning till föräldrar vidare till andra myndigheter och stödfunktioner i samhället.
- Stöd kring stress kopplat till krav/prestation.
- Föräldrastöd och samtal med föräldrar.
- Stöd kring olika krisreaktioner och trauman

Kuratorerna poängterar betydelsen av att satsa på bra utomhusmiljöer för att skapa en god arbetsmiljö. Insatser kring rastverksamhet har gått i rätt riktning på många skolor i form av lekbod, trivselledare, ökat vuxen engagemang och styrda rastaktiviteter som ger tryggare elever. Många av de insatser som görs och de ärenden som elever söker upp elevhälsan med bottenar i att det är föräldrarna som behöver stöd i sitt föräldraskap. En föräldrastödsinsats har nu genomförts både för föräldrar till yngre barn och för tonårsbarn genom ett samarbete med folkhälsostateg.

Elever med problematisk skolfrånvaro

	Skolfrånvaro helt/delvis					
	19/20		20/21		21/22	
Fklass-åk6	0	2	1	7	4	9
Totalt antal elever	736		743		755	
åk 7-9	6	2	4	18	4	3
Totalt antal elever	277		264		280	

Skolornas elevhälsoteam, centrala elevhälsan och skolnärvaroteamet jobbar intensivt med åtgärder för de elever som har problematisk skolfrånvaro. Skolnärvaroteamet är ett samarbete mellan barn- och utbildning och socialtjänsten. Varje rektor har också en socialsekreterare kopplad mot sin enhet. En elevcoach finns anställd på åk 7–9 för att vara en länk mellan hem och skola och genomför vid behov hemundervisning.

Modersmål, studiehandledning på modersmål och svenska som andraspråk

Ämnet svenska som andraspråk har läsåret 21/22 lästs av 77 elever. Arbetet med att höja likvärdighet och kvalitet i undervisningen har detta läsår inneburit framtagande av principer för hur svenska som andraspråklärares tid kan organiseras utifrån aktuell elevgrupps behov av undervisning.

Verksamheten ser ett behov av att höja likvärdigheten i mottagandet av nyanlända elever genom att fortsatt ha en förberedelseklass. Vidare behövs möjlighet att erbjuda studiehandledning via länk i språk som är svåra att rekrytera lärare i. Utveckling av undervisningen i engelska för nyanlända elever är ett utvecklingsområde. Verksamheten upplever att svenska som andraspråk är eftersatt och risken är att eleverna inte får den undervisning de har rätt till. Det är bara en liten del som får undervisning av lärare med utbildning i ämnet och till stor del sker undervisningen integrerat med övriga klassens undervisning i ämnet svenska. I de nya kursplanerna som börjar gälla höstterminen 2022 skiljer sig de två svenskämnen åt i större utsträckning än tidigare, vilket kommer att ställa högre krav på hur verksamheten organiserar svenska som andraspråk.

När en elev har varit kort tid i Sverige är det viktigt att skolan kompenserar för att eleven inte behärskar undervisningsspråket, med stöd t.ex. i form av studiehandledning på modersmålet. 21 elever har haft insatsen under läsåret och vi ser att den har stor påverkan på elevernas måluppfyllelse, framför allt i teoretiska ämnen där språket bär en stor del av innehållet.

I kommunen har 60 elever deltagit i modersmålsundervisning, fördelat på språken arabiska, polska, engelska och finska.

Förberedelseklass

Mottagandet av nyanlända elever har under läsåret organiserats på olika sätt, med direktinkludering i klass under höstterminen och mottagande i förberedelseklass under vårterminen. Även tillgång till stöd i form av studiehandledning på modersmålet har sett olika ut för de nyanlända eleverna. Med anledning av läget i Ukraina har Hjo mottagit familjer med barn i behov av skolgång. Verksamheten startade därför en förberedelseklass på Estrid Ericsonskolan, som under vårterminen hade en lämplig lokal och lärare för detta. Förberedelseklassen bestod av fyra elever i skiftande åldrar och startade veckan efter påsklovet. Eleverna fick grunderna i svenska språket och har inför läsåret 22/23 skrivits in i olika klasser beroende på ålder. Vi bedömer att förberedelseklassen fungerat väl och att dessa elever har fått en grund för fortsatta studier i Sverige. Framgångsfaktorer har varit ett gediget förarbete med inskrivningssamtal och ett bra lektionsinnehåll med hjälp av stödmaterial från bland annat Skolverket, samt tillgång till flerspråkig personal i elevgruppen. Utöver de nyanlända eleverna från Ukraina har tre elever tagits emot som nyanlända i grundskolan och en i förskoleklass. I analys av vad som påverkar behörighet till gymnasiet, syns även i år trenden att måluppfyllelsen i engelska är låg för elever som har kommit som nyanlända till kommunen någon gång under grundskolan.

Digitalisering

Den digitala kunskapen hos pedagogerna förstärktes och befastes under läsåret 21/22.

Digitaliseringen ska vara en naturlig del i undervisningen. Eleverna ska lära sig att använda datorn som ett verktyg i sitt lärande. Den nya kursplan som träder i kraft höstterminen 2022, kommer att innebära att pedagogernas kompetens inom sitt ämne behöver öka och att kompletteringar behöver göras med exempelvis robotar och datorer för att eleverna ska kunna nå målen när det gäller ämnen som programmering.

Förskolorna fick iPads under vårterminen 2022, vilket innebär att Hjo nu uppfyllt den nationella digitaliseringsplanen när det gäller digitala verktyg. Förskolan jobbar fullt ut med digitala verktyg och följer den digitaliseringsplan förskolans IKT-grupp har tagit fram.

Nu när förskolan är klar med sin digitala plan, kan förskolan fortsätta på den digitala planen för att skapa en röd tråd i Hjo kommun, så att alla elever har med sig samma kunskaper och färdigheter när de börjar årskurs 7.

Under läsåret var det fler elever och föräldrar som använde möjligheten att träffa IT-samordnaren/pedagogen för att lära sig mer om de digitala hjälpmedel som finns. Detta underlättas av att IT-pedagogen numer tillhör gruppen elevhälsan och därmed träffar specialpedagogerna oftare och kan diskutera eventuella hjälpmedel.

Under året har IT-pedagogen träffat vårdnadshavare på högstadiet på föräldramöten och workshops och då har vårdnadshavarna fått se och prova på lärplattformen, Vklass, samt hjälpmedel. Detta

behöver även genomföras under kommande läsår för vårdnadshavare till elever på kommunens F-6-skolor. Användandet av lärplattformen behöver bli mer likvärdig i verksamheten.

IT-pedagoger, rektorer samt medarbetare från Lärcentrum deltog på årets SETT-mässa i Kista. Mässan är Skandinavians största konferens och mässa för modernt och innovativt lärande och temat för 2022 var "Att vara ledare och lärare i en digital undervisningsmiljö." Representanter från Hjo behöver delta varje läsår för att få inspiration och för att hållas uppdaterade på vad som händer inom området. Många av föreläsningarna handlade om det digitala språng som skedde under pandemin, men också om hur den digitala undervisningen behöver utvecklas.

Ekonomisk utveckling läsåret 21/22

Vanligtvis rapporteras resultat för verksamheten helårsvis, men i det systematiska kvalitetsarbetet rapporteras resultatet läsårsvis, varpå dessa siffror inte stämmer överens med siffrorna i bokslutet 2021. Resultatet för 2021 hamnade på ett underskott om 0,6 mnkr och resultatet 21/22 visar ett underskott om 1,2 mnkr, men då har inga poster periodiserats, vilket gör att detta inte är ett helt korrekt resultat för perioden.

Resultatet för 2021 är ett bra resultat utifrån årets utmaningar. Tidigare under året prognostiserades ett sämre resultat, men på grund av den statliga ersättningen kommunen erhållit för pandemin, förbättrades resultatet. Utöver detta har Barn och utbildning under 2021 vidtagit åtgärder för att mildra underskottet. Bland annat har kompetensutveckling- samt delar av verksamhetsanslagen lagts i en centralpott under skolchefen. Beslut om fördelning har skett på rektorsgruppen utifrån likvärdighet, kollegialt lärande, värdegrund samt betyg och bedömning. En sambedomning har gjorts utifrån verksamheternas behov, vilket har skapat en likvärdighet samt större möjlighet till restriktivitet.

Antalet elever i behov av särskilt- och extra ordinärt stöd är verksamhetens största utmaning. Vi ser även för läsåret 22/23 att behovet ökar. Anmärkningsvärt är ökningen av elever med diabetes samt att fler barn i förskolan behöver tidiga insatser. Verksamheten har fortsatt arbetet utifrån framtagna åtgärdsplan gällande bedömning av insatser av till elever i behov av extraordinärt stöd. Kartläggning tydliggör behovet av insatser och samordning av resurser sker i stor utsträckning. Utöver detta ser vi även att vi har fler interkommunala barn och elever. Det handlar om elever som är folkbokförda i Hjo kommun, men som valt skolgång på annan ort. Hjo kommun är då skyldiga att betala elevpeng för dessa till annan huvudman. Under innevarande läsår har placeringar på special- och resursskolor skett. Skolorna är specialiserade på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som exempelvis ADHD, ADD eller Aspergers syndrom och riktar sig till barn och ungdomar med psykosociala svårigheter där ordinarie skola inte kan möta elevernas behov.

Kostnaderna för förberedelseklass och modersmålsundervisning visar också ett underskott till följd av att verksamheten har fler elever med rätt till modersmålsundervisning samt fler nationaliteter och språk bland eleverna. Utöver detta har vi under våren startat upp en förberedelseklass för att ta emot elever från Ukraina, där kompenseras vi till viss del av kostnaden från Migrationsverket.

Generellt ser vi att kostnader för licenser, digitala läromedel, lärplattform, IT och accesspunkter blir allt dyrare likt samhället i övrigt.

Prognosen för barnomsorgen pekar i dagsläget på ett underskott, vilket förklaras av överdrag på personalkostnadssidan till följd av barn i behov av särskilt stöd, hög sjukfrånvaro bland personal samt kostnader för sommarförskola. Fritidsverksamheten på kommunens små skolenheter klarar inte att täcka schemalagda tider med dagens tilldelning och att samordningsmöjligheter med övriga försvåras på grund av avstånd mellan enheterna.

Gymnasie- och vuxenutbildningen håller tilldelad ram, däremot ser vi att fler Hjo ungdomar väljer yrkesprogram i högre utsträckning, vilket är generellt dyrare program. Vuxenutbildningen arbetar aktivt med att erbjuda kurser/program på plats här i Hjo, istället för att köpa utbildningsplatser. Under hösten 2022 startar ny yrkesutbildning i Hjo med deltagare även från kringkommunerna.

Ekonomisk analys

Nyckeltal (Kolada)	Utfall 2019	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2021
	Hjo	riket	Hjo	riket	Hjo	riket
Nettokostnad förskola, kr/inskrivet barn	131 304 kr	136 106 kr	138 139 kr	136 235 kr	145 905 kr	141 055 kr
Nettokostnadsavvikelse i % förskola inkl. öppen förskola	-1,4 %	-0,6 %	0,5%	-	2,3%	-
Kostnad för ett inskrivet barn på fritidshem	41 135 kr	40 110 kr	43 972 kr	41 066 kr	47 175 kr	42 458 kr
Nettokostnadsavvikelse i % fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet	+13,7 %	-1,4 %	+13,9%	-	16,7%	-
Kostnad för elev i förskoleklass	79 159 kr	62 897 kr	81 589 kr	66 515 kr	91 057 kr	66 745 kr
Kostnad för elev i grundskolan	120 319 kr	111 737 kr	124 902 kr	113 420 kr	127 678 kr	116 771 kr
Nettokostnadsavvikelse i % grundskola inkl. förskoleklass	+11,0 %	0,0 %	+12,2%	-	+9,8%	-
Kostnad för elev i gymnasieskola, jmf riket	130 522 kr	125 723 kr	130 089 kr	126 404 kr	131 662 kr	128 209 kr
Kostnad för helårsstuderande Komvux, riket	78 833 kr	52 853 kr	70 545 kr	53 963 kr	75 730 kr	55 175 kr
Nettokostnad musik- och kulturskola, kr/inv.	230 kr	265 kr	259 kr	265 kr	347 kr	273 kr
Andel årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen (%)						
-Förskola	55,3%	41,7%	59,0%	42,5%	60,8%	42,4%
-Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1– 9, kommunala skolor, andel (%)	72,2%	71,2%	77,5%	72,2%	75,3%	72,0%
-Fritidshem	49,5%	36,6%	53,7%	37,0%	52,0%	36,5%
*Uppgifter gällande nettokostnadsavvikelser rapporteras ej för riket i Kolada 2020 och 2021						

Slutbetyg årskurs 9

Vårterminen 2022 gick 89 elever ut årskurs 9 i Hjo kommun. Av dem var 36 flickor och 53 pojkar fördelade på fyra klasser. Fördelningen flickor och pojkar var alltså 40% flickor och 60% pojkar att jämföra med föregående år då fördelningen var 50% vardera. Enligt siffror från Antagningskansliet var

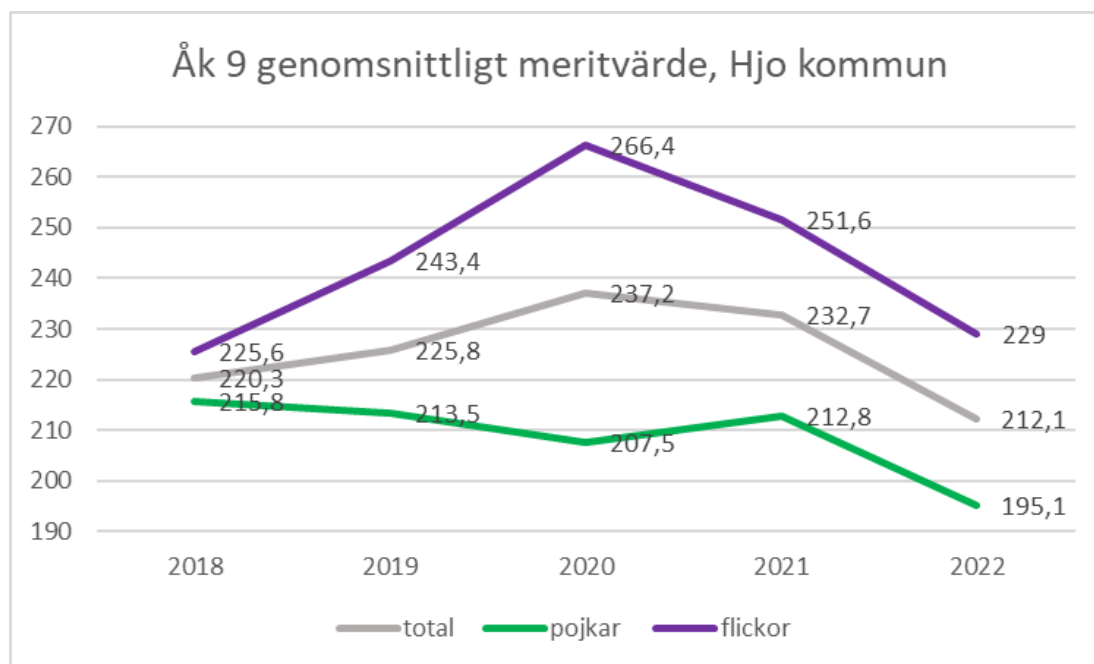
det genomsnittliga meritvärdet för åk 9 212,1p. Flickornas genomsnittliga meritvärde var 229p och pojkarnas var 195,1p.

Tabellen och diagrammet nedan visar det genomsnittliga meritvärdet i åk 9 i Hjo kommun från 2018 till 2022.

Slutbetyg årskurs 9	2018	2019	2020	2021	2022
Genomsnittligt meritvärde kommunala skolor (17ämnen)	220,3	225,8	237,2	232,7	212,1
Genomsnittligt meritvärde kommunala skolor (17ämnen) Pojkar	215,8	213,5	207,5	212,8	195,1*
Genomsnittligt meritvärde kommunala skolor (17ämnen) Flickor	225,6	243,4	266,5	251,6	229*
Skillnad i meritvärde mellan pojkar och flickor	9,8	29,9	59	38,8	33,9
Andel elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram	81,7%	83,2%	91,3%	81,5%	**

*Siffror enligt Antagningskansliet, Utbildning Skaraborg

**Siffror finns inte publicerade

Skillnaden mellan pojkars och flickors meritvärde har de senaste 10 åren nationellt i snitt legat 10 procent lägre för pojkar än flickor och skillnaden har ökat över tid. Tabellerna nedan visar genomsnittligt betygspoängen för pojkar respektive flickor i Hjo kommun och i förhållande till riket åren 2015–2021 (siffror för 2022 finns inte publicerade på Kolada). Flickorna har över tid även i Hjo kommun haft ett högre genomsnittligt meritpoäng än pojkarna och skillnaderna har varierat under perioden 2015–2022. Att det är relativt stor variation från år till år kan förklaras med att elevkullarna är förhållandevis små, ca 80–100 elever, och att enstaka elevers resultat påverkar det totala meritvärdet relativt mycket. Tabellerna visar dock på att både pojkarna och flickorna över tid stått sig bra i konkurrensen gentemot övriga riket bortsett från något enstaka år då resultatet legat under genomsnittet i riket.

Pojkar

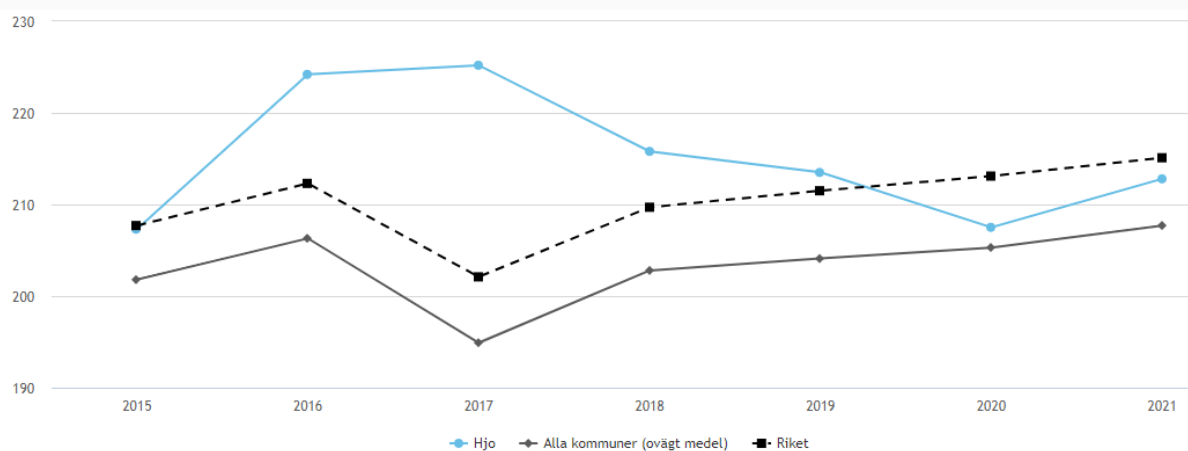
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) Män

213.5 207.5 212.8

Trend, Män

Urval: Alla kommuner (ovägt medel)

Alla kommuner (ovägt medel)

Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (N15505)

Flickor

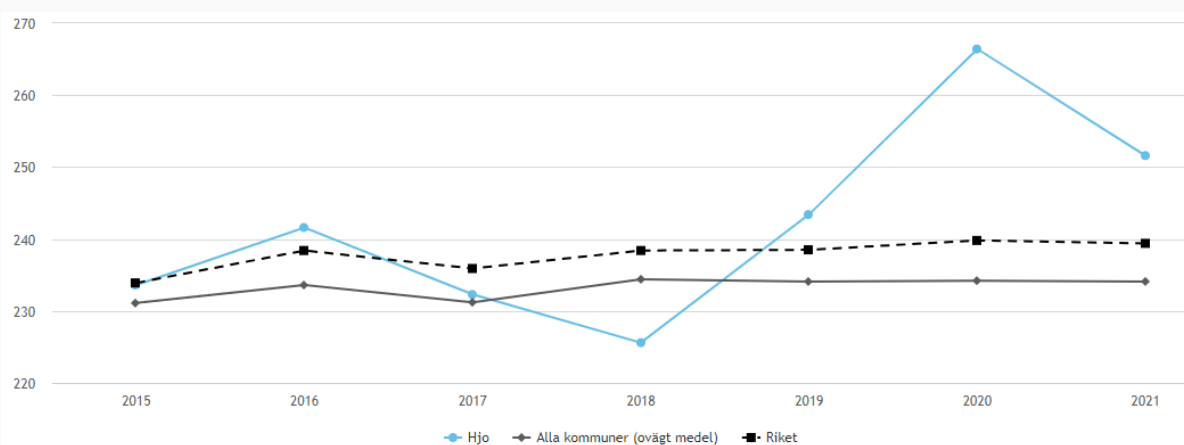
Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) Kvinnor

243.4 266.4 251.6

Trend, Kvinnor

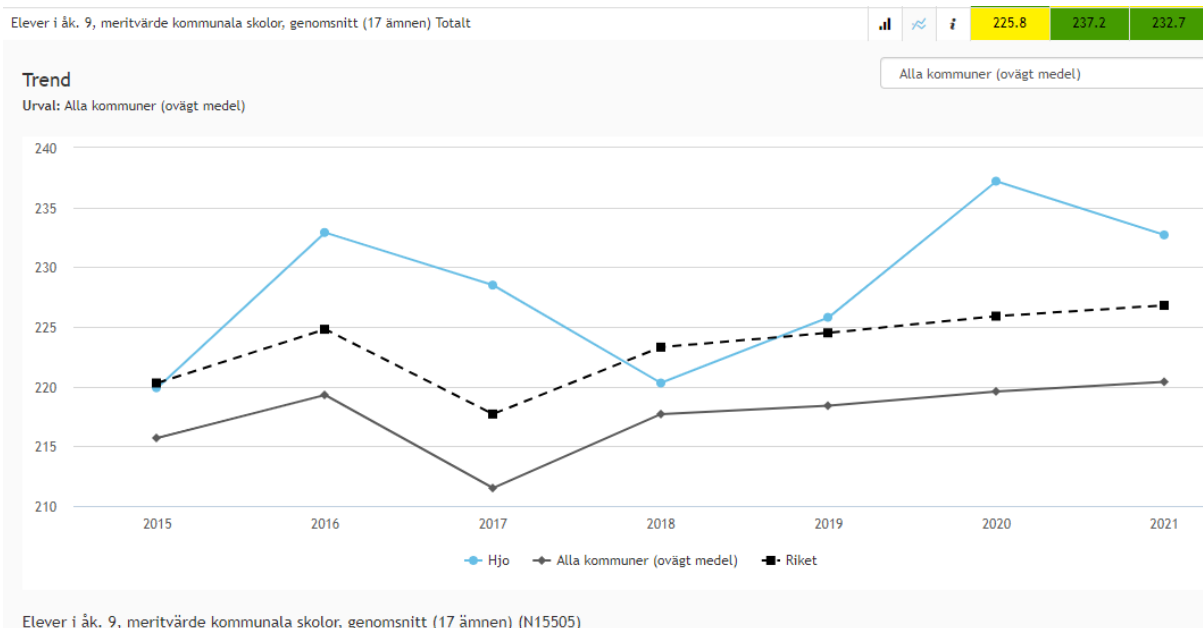
Urval: Alla kommuner (ovägt medel)

Alla kommuner (ovägt medel)

Elever i åk. 9, meritvärde kommunala skolor, genomsnitt (17 ämnen) (N15505)

Tabellen nedan visar det genomsnittliga meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 under samma period som tabellerna ovan. Även här kan vi se att eleverna i Hjo kommun står sig bra i förhållande till övriga riket bortsett från något enstaka år när eleverna fått ett genomsnittligt meritvärde som legat något under rikets.

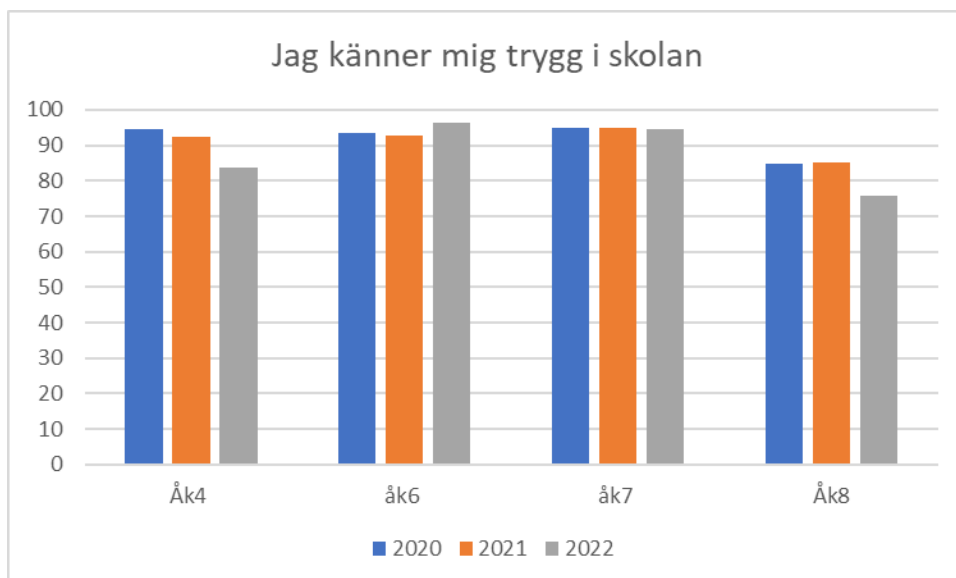
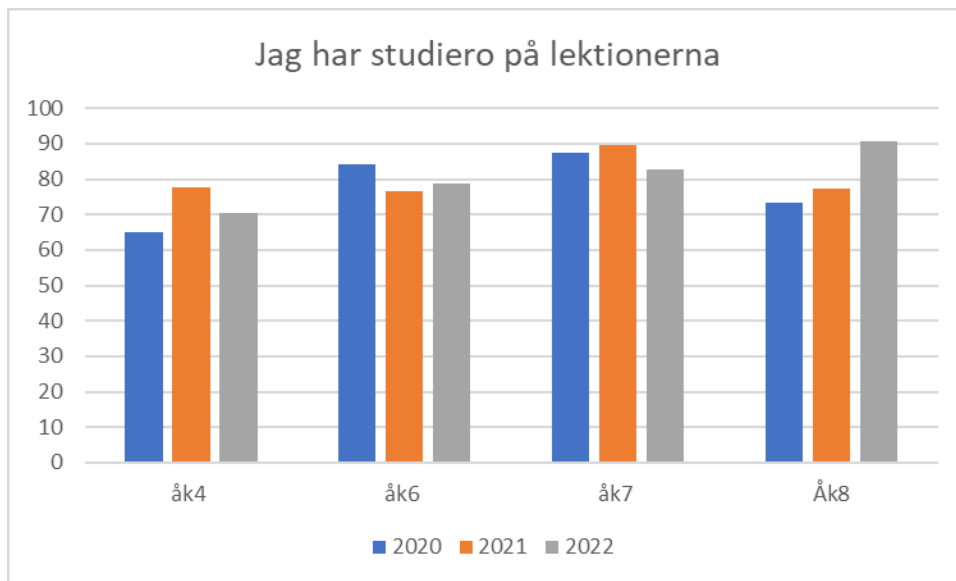

Trygghetsenkäten vårterminen 2022

I den årligt återkommande trygghetsenkäten som genomförs i Fklass-årskurs 3 får eleverna svar på frågor som rör trygghet och studiero. Enkäten som genomfördes för tredje året i rad visar på att eleverna i Fklass-åk3 känner sig trygga i skolan. Hela 94% av eleverna har gett ett positivt svar på den frågan. När det gäller frågan om studiero på lektionerna har andelen som gett ett positivt svar ökat med 2% i jämförelse med läsåret innan. Samtidigt har andelen som svarat stämmer inte alls ökat och är nästan dubbelt så hög som föregående läsår. Även om antalet och andelen elever som inte upplever att de har studiero på lektionerna minskat från föregående år så ligger siffran fortsatt för högt och arbetet med lektionsdesign och ledarskap i klassrummet kommer fortsätta under kommande läsår.

Trygghetsenkäten genomförs också i de högre åldrarna men verksamheten har vartannat år hoppat över åk 5 och åk 9 eftersom de vartannat år fått en mer omfattande enkät från Skolinspektionen (Skolinspektionens elevenkät) om just trygghet och studiero. Det är även från den enkäten som verksamheten hämtat frågeställningarna till den enkät som genomförs i egen regi. I år hade dock Skolinspektionen gjort en del förändringar i sin enkät vad gäller frågeställningar och de hade också ändrat så att åk 5 och åk 8 fick den. Därför saknas resultat för åk 9 och det går heller inte att jämföra resultaten för åk 5 över tid då frågeställningarna inte stämmer överens. Se avsnittet nedan om Skolinspektionens elevenkät.

Diagrammen nedan visar hur stor andel av eleverna i årskurs 4, 6, 7 och 8 som gett ett positivt svar på frågorna om trygghet och studiero 2020, 2021 och 2022. Årskurs 8 hade en betydligt högre andel elever som upplevde studiero än de två årskullarna innan haft. Däremot är andelen av de som gick i åk 8 våren 2022 som känner sig trygga i skolan lägre vilket kan vara en aning motsägelsefullt då en hög upplevd trygghet brukar hänga ihop med en hög upplevd studiero. Värt att nämna är den höga graden av upplevd trygghet i framför allt årskurs 6 och 7. Undantaget 2022 så har den också legat högt i årskurs 4.

Skolinspektionens elevenkät

Skolinspektionens elevenkät genomförs vartannat år i hälften av landets kommuner, så under en cykel på två år deltar landets alla kommuner. Inför enkätomgången 2022 gjorde Skolinspektionen en översyn av enkäten vilken resulterade i följande ändringar:

- **Från påståenden till frågeformat.** Direkta frågor är lättare att förstå och besvara vilket är särskilt viktigt då Skolenkäten bland annat riktas till yngre elever (åk 5).
- **Byte av respondentgrupp från elever i årskurs 9 till elever i årskurs 8.** När enkäten besvaras i årskurs åtta har eleverna större möjlighet att ta del av ett eventuellt förbättringsarbete mot bakgrund av enkätresultatet.
- **Färre enkätversioner.** Från sex enkäter till tre, eftersom det förenklar och effektiviserar datainsamlingen. Det finns nu en enkätversion till respektive målgrupp; elever (åk 5, 8 och gymnasiets år 2), lärare (grundskola och gymnasieskola) och vårdnadshavare (förskoleklass, grundskola och grundsärskola).

Förändringarna gör att det blir svårt att jämföra över tid med den enkät som verksamheten genomfört i egen regi och också med den tidigare enkäten från Skolinspektionen. Verksamheten kommer till kommande läsår att se över sin egen enkät och utforma den så att resultaten går att jämföra med Skolinspektionens.

Resultat åk 5 i Skolinspektionens elevenkät

Av de elever i Hjo kommun i åk 5 som svarat på frågan om de känner sig trygga i skolan har 83% gett ett positivt svar. Motsvarande siffra i Tibro är 80%, i Tidaholm 95% och i alla kommuner 84%.

På frågan *Hur ofta är det arbetsro på lektionerna* har 75% av eleverna i åk 5 i Hjo kommun svarat ofta eller ibland. I Tibro var motsvarande siffra 85% och i Tidaholm 84%.

Resultat åk 8 Skolinspektionens elevenkät

På frågan om trygghet har 79% av eleverna i åk 8 i Hjo kommun gett ett positivt svar. Motsvarande siffra i Tibro är 58%, i Tidaholm 88% och i alla kommuner 79%.

På frågan om arbetsro på lektionerna svarar 41% av eleverna alltid eller ofta och 49% svarar ibland. Motsvarande siffror i Tibro är 27 respektive 46% och i Tidaholm 63 respektive 30%. Bland alla deltagande kommuner var andelen som svarade alltid eller ofta 41%.

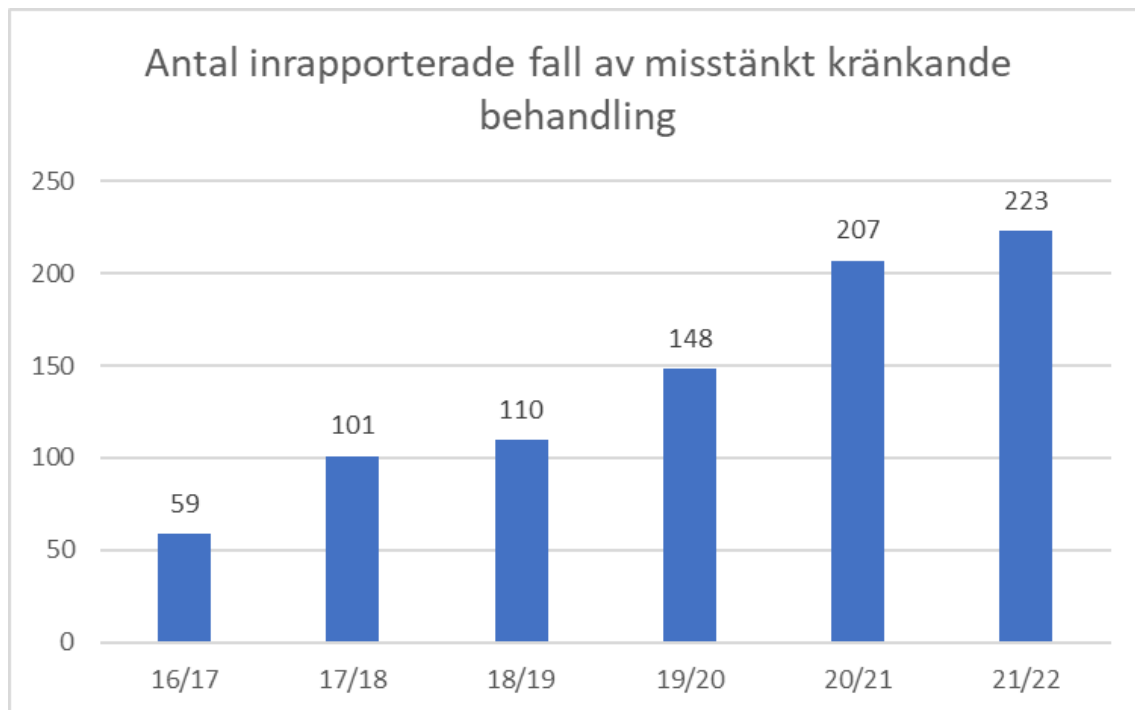
Sammantaget så var det för få svarande i åk 8 vilket gör att det saknas resultat på flera av frågorna i elevenkäten. I åk 5 var svarsfrekvensen högre och eleverna gav i förhållande till övriga kommuner bra betyg på de frågor som fanns under rubrikerna *Trygghet* och *Förhindra kränkningar*. Hälften av eleverna i åk 5 tycker inte att lärarna pratar tillräckligt mycket om källkritik. Eleverna tycker inte att de i tillräckligt hög utsträckning får veta hur det går för dem i skolarbetet eller att utvecklingssamtalen är till hjälp för dem i skolarbetet. Utifrån resultatet behöver verksamheten se över innehållet i utvecklingssamtalen och stärka det formativa förhållningssättet. Till skillnad från summativ bedömning, som ofta handlar om att summera resultat i slutet av en kurs eller period, är formativ bedömning till för elevers lärande.

Kränkande behandling

Under läsåret 21/22 rapporterades 223 ärenden om misstänkt kränkande behandling in i kommunens dokumentationssystem vilket är något fler än läsåret innan. Det inkom 121 ärenden under höstterminen och 107 ärenden under vårterminen. Ytterskolorna har procentuellt sett ett lågt antal inrapporterade fall i jämförelse med enheterna i tätorten även om det vid Korsberga skola har ökat. De flesta fallen inträffar under raserna men också under lektionstid eller övergångar mellan lektioner. Verksamheterna jobbar förebyggande bland annat med styrda rastaktiviteter för att aktivera eleverna i syfte att skapa en trivsamt miljö på rasterna. Över tid har det varit så att det är fler pojkar som är utsatta för kränkningar och detsamma gäller läsåret 21/22 även om antalet flickor som utsatts ökat från 59 läsåret 20/21 till 77 läsåret 21/22. De tre senaste läsåren har det skett en ökning i antalet fall som rapporteras in som också kategoriseras som att det är händelser som sker vid upprepade tillfällen. När det sker vid upprepade tillfällen så kan det tolkas som att det rör sig om mobbning.

Antalet fall där elever kränker personal var 33 under läsåret 21/22 vilket är 4 fler än läsåret innan. Flera av dem handlar om att elever uttrycker sig på ett kränkande eller sexuellt trakasserande sätt till personal och ofta i samband med att personalen försökt lösa en situation där elever bråkar eller där elever fått tillsägelser från personal. En förklaring är att fler yngre barn har svårt med känsloreglering och snabbt hamnar i affekt. Arbetet med nolltolerans gällande kränkande språk och handlingar som pågick under läsåret, behöver fortgå under kommande läsår för att ytterligare stärka den gemensamma värdegrunden i kommunens skolor med ett gemensamt förhållningssätt.

Diagram: antal inrapporterade fall av misstänkt kränkande behandling inom barn och utbildning läsåren 16/17–21/22

Läsår	19/20	20/21	21/22
Antal	148	207	223
Annan bedömning	24	85	90
Diskriminering	3	7	3
Kränkande behandling	120	74	108
Sexuella trakasserier	3	3	5
Trakasserier	7	12	23

Aktivitetslista för Barn och utbildning 2022

Mål 4: Barn och elever i Hjo kommun ska stimuleras till att inhämta och utveckla kunskaper och värden genom en förskola och skola präglad av trygghet och studiero.

Utifrån mål 4 i verksamhetsplanen för Hjo Kommun tog Barn och utbildning fram en aktivitetslista för 2022. Listan har tre aktiviteter som är kopplade till målet. Verksamheten ska under året upprätta en kommunikationsplan tillsammans med kommunikatör för att utveckla den externa kommunikationen gällande verksamheten och på så vis lyfta goda exempel från samtliga skolformer och enheter. Syftet är att skapa engagemang, nyfikenhet och stolthet för verksamheten. Vidare fastställdes att det fanns ett behov av att se över och utveckla processen kring kränkande behandling. Det handlar om allt ifrån att tydliggöra ärendets gång till att uppdatera processen så att den bättre möter hur verksamheten arbetar idag. Den tredje aktiviteten för 2022 är att färdigställa en ny resursfördelningsmodell med mål att kunna sätta in tidiga insatser. Arbetet sker i samarbete med fackliga parter. Samtliga aktiviteter pågår och förväntas uppnås innan årsskiftet.

Sammanfattande analys

Läsåret 21/22 har på många sätt fortsatt präglats av pandemin. Verksamheten har fått vara mer flexibel än vanligt, lära sig att snabbt ställa om efter nuläge och planera både kort- och långsiktigt för att på bästa sätt möta de utmaningar som pandemin har inneburit. Arbetsbelastningen har periodvis varit mycket hög på grund av sjukfrånvaro kopplad till pandemin och det har funnits stora svårigheter att hitta vikarier till verksamheten.

Elevhälsochef har haft uppdraget som skolans covidsamordnare för skolornas kommunikation med Smittskydd Västra Götaland när det gäller strategiska covidfrågor. Uppdraget innebar att vara informerad om och att ha en överblick av smittsituationen i kommunens förskolor och skolor. Verksamheten kunde därmed få vägledning när det uppstod svårbedömda situationer kopplat till smittläget och på så vis ligga steget före i planering. Covidsamordnaren rapporterade varje vecka till samtliga skolledare och kommunens ledningsgrupp det aktuella läget.

Verksamhetens uppfattning är att kvaliteten i verksamheten kan ha påverkats negativt på grund av pandemin. Det kan handla om alltifrån undervisningssituation till hög arbetsbelastning för medarbetarna. Det har även i perioder varit svårt att bygga relationer med vårdnadshavare, även om den generella uppfattningen ändå är att digitala möten fungerat väl som alternativ.

När läsåret 21/22 avslutades, lämnade 89 elever grundskolan i Hjo. 86% av eleverna blev behöriga att söka nationella program och övriga elever påbörjade sina studier på något av Introduktionsprogrammen i Hjo eller i Skövde. Runt 80 procent av de behöriga eleverna kom in på sina förstahandsval, vilket brukar ses som en förutsättning på vägen mot examen. Siffrorna innebär en liten ökning jämfört med läsåret innan. 61% av Hjoeleverna har sökt yrkesprogram jämfört med riket där endast 39% sökt yrkesprogram.

Sedan nya gymnasiereformen, GY11, infördes är det svårare att bli behörig till gymnasieskolan och även svårare att få gymnasieexamen då det krävs godkända betyg i fler ämnen än tidigare.

Meritpoängens medelvärde bland åk 9-elever har minskat från 232,7 (2021) till 212 (2022). Pojkarna hade när de slutade åk 9 ett medelvärde på 195,1 poäng och flickorna ett medelvärde på 229 poäng. Skillnaden mellan flickors- och pojkars meritpoäng och betyg kvarstår således, där flickorna som grupp generellt har högre betyg, en tendens som även har setts i riket under en längre tid. Forskare menar att det delvis beror på den antipluggkultur som finns i högre utsträckning bland pojkar, men också att skolan behöver sätta större fokus på pojkars språkutveckling. Verksamheten kommer även framåt att följa upp skillnaderna mellan flickors och pojkars studieresultat och ta del av aktuell forskning som finns i ämnet med mål att minska betygsklyftan.

Hjo skolor har fortsatt en mycket hög andel behöriga lärare i samtliga skolformer med undantag gällande behörigheten på fritidshemmen som på vissa enheter är låg. Utbildning Skaraborg ser för

tillfället över en uppdragsutbildning för lärare i fritidshem i samarbete med Linköpings Universitet och Hjo Kommun har anmält intresse att delta.

Personalomsättningen är överlag relativt låg, även om den på någon enhet varit högre än på övriga. Kontinuitet skapar trygghet. Rektor genomför avslutningssamtal för att få kunskap om varför medarbetare väljer att avsluta sitt uppdrag i verksamheten, men också för att utvärdera tiden i Hjo Kommun och därmed få ett gott avslut tillsammans och se över utvecklingsbehov. Anledningar till att gå vidare till annan kommun kan bero på en mängd olika faktorer så som trivsel, lön, annat uppdrag eller önskan om att få möjlighet till nya utmaningar. Verksamhetens uppfattning är ändå att de flesta medarbetare som avslutat sin tjänst har trivts i Hjo skolor.

Lärartätheten i Hjo Kommun är något högre än närliggande kommuner och för riket totalt eftersom våra undervisningsgrupper och grupper i förskolan är något mindre gällande antal barn.

Under läsåret har all verksamhet inom Barn och utbildning haft fokus på ledning och stimulans, ledarskap i klassrummet och nolltolerans mot kränkande språk och handlingar med mål att skapa ett gemensamt förhållningssätt i bemötande. Slutsatsen är att den röda tråden gällande värdegrundsarbete i verksamheten har skapat en större samsyn och likvärdighet, en starkare vi-känsla inom och mellan förskolor och skolor.

Trygghet och studiero är betydelsefulla för hur barn och elever kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete är förutsättningar för detta. Eleverna i Hjo skolor upplever i hög grad trygghet, vilket är en framgångsfaktor för lärande. Trygghetsenkäter visar att studieron också har ökat, även om andelen anmälda misstankar om kränkningar också har ökat. Ökningen kan bero på att verksamheten arbetat med att ha nolltolerans mot kränkande språk och handlingar och att medarbetarna därmed i högre utsträckning också anmäler misstanke om kränkning. Verksamheten behöver göra en djupare analys för att ta reda på varför det ser ut som det gör. Det kan bland annat handla om att säkra upp de platser som av barn och elever upplevs som otrygga. Ökad vuxennärvaro kan också vara en åtgärd för att minska risken för kränkningar och mobbning. Lärdomar av arbetssätt behöver utvärderas där det främjande och förebyggande arbetet tydliggörs och följs upp, så att vi säkerställer att progression sker.

För att stärka tryggheten ytterligare påbörjades under läsåret ett arbete tillsammans med kommunens säkerhetsstrateg för att se över rutiner för eventuella våldshändelser i skolan. Barn och utbildning har börjat förbereda sig för hur verksamheten ska hantera eventuella våldshändelser i skolmiljö. Arbetet har påbörjats eftersom det har inträffat våldshändelser på andra skolor i Sverige. Ett behov av att se över rutiner för att kunna hantera liknande händelser i Hjo har varit nödvändigt. I arbetet ingår utbildning av personal samt praktiska övningar med personalen. Guldkroksskolan består av två rektorsenheter med elever från förskoleklass till och med årskurs 9. Antal elever som ska samsas på gemensam yta är många och det kan därmed finnas en förhöjd risk för situationer kopplade till otrygga platser.

Årligen upprättar varje skolenhet en plan för arbete mot diskriminering och kränkande behandling utifrån enhetens behov. Alla barn och elever har rätt att lära och utvecklas i en trygg miljö och att bli bemötta med respekt. Därför är det viktigt att arbeta förebyggande mot kränkande behandling. Varje verksamhet ska fortsatt arbeta målinriktat mot diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Varje förskola, skola och annan skolverksamhet ska fortsatt genomföra åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling och varje år ska respektive verksamhet upprätta en plan för att förebygga risken att barn och elever blir utsatta för diskriminering och kränkningar. Arbetet har genomförts i fem steg; kartlägga risker, analysera eventuella risker, upprätta mål och åtgärder, upprätta en plan samt följa upp och utvärdera planen.

Verksamheten har elever med problematisk skolfrånvaro och ser fortsatt över olika sätt att få tillbaka dessa elever i lärande. Det finns ett skolnärvaroteam och en elevcoach som tillsammans med rektorer, pedagoger och elevhälsa tittar på olika arbetsätt för att komma framåt i arbetet. Bedömningen är att samverkan med socialtjänsten fungerar väl. Ett samarbete mellan Kulturskolan och Elevhälsan har inletts för att tillsammans arbeta med elever med problematisk skolfrånvaro som ett sätt att locka tillbaka eleverna till skolan.

Att skapa förutsättningar för en likvärdig skola är en av verksamhetens viktigaste uppgifter. Det handlar dels om fördelning av resurser efter elevers behov, dels om likvärdiga förutsättningar i skolorna i form av bland annat kompetens. Under läsåret har arbetet med att skapa en ny resursfördelningsmodell fortskridit där ett större fokus kommer att läggas på tidiga insatser. Elevers behov av anpassningar, extra anpassningar, särskilt- och extraordinärt stöd fortsätter att växa inom samtliga skolformer. Förvaltningen har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att utreda organisation av resursverksamhet i kommunal regi kopplat till elever med behov av särskilt och extraordinärt stöd. Tidiga insatser, anpassade lärmiljöer, specialkompetenser och arbetsätt där det arbetas mer förebyggande och främjande skulle kunna bli framgångsfaktorer.

Målet att personal efter läsåret slut ska vara insatta i de nya kurs- och ämnesplanerna bedöms vara uppfyllt. Uppföljning och utvärdering av implementeringen och tillämpningen av desamma planeras under läsåret 22/23. Sambedömning för att uppnå högre likvärdighet och rättssäkerhet i betyg och bedömning är ett kollegialt lärande som måste prioriteras varje läsår då vi ser vinster i form av samsyn som i slutändan gynnar elever. Arbetet har med sambedömning har genomförts enligt plan.

I början av läsåret 21/22 tog samtliga medarbetare inom Barn och utbildning del av Fredrik Zimmermanns forskning gällande betygsklyftan mellan pojkar och flickor i svensk skola. Zimmermann presenterade framgångsfaktorer för att motverka betygsklyftan och medarbetarna fick på så sätt verktyg att arbeta vidare med. När det gäller betygsklyftan mellan pojkar och flickor som slutat årskurs 9, kan vi bara konstatera att den är oförändrad och därför behövs fördjupande analys gällande skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat i Hjo skolor genom att jämföra, tolka, förklara och problematisera det vi ser. Vilka pojkar underpresterar? Hur vet vi det? Vad är det de underpresterar i och varför?

Vuxenutbildningen är fortsatt i behov av utveckling i form av Lärcentrum med möjlighet till olika utbildningar som till exempel närdistans för att på ett mer flexibelt sätt ge vuxna möjlighet till studier och tillgång till fler ämnen i samverkan med andra kommuner. Den ökade arbetsbristen kommer att ställa höga krav på att vi även i Hjo hittar snabba spår ut i yrkeslivet till höstterminen 2022 anordnas yrkesutbildning med språkstöd.

Slutligen kan nämnas att rektorernas respektive systematiska kvalitetsarbete ger en bra och fördjupad inblick i skolornas inre arbete och samtliga rektorer uttrycker en positiv tilltro till sina medarbetares arbete och kompetens. I samtliga redovisningar finns konstruktiva förslag på fortsatt skolutveckling för att i ännu högre grad målen för verksamheten och i läroplanen.

Mari-Louise Brage, skolchef